

Українська вища школа лише робить свої перші кроки у конкурентній боротьбі за абітурієнта та намагається віднайти своє місце вже не у вітчизняній, а європейській університетській освіті.

Перелік використаних джерел

1. Гуляєва Н.М. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири // Матеріали VI щорічної міжнародної конференції «Розбудова менеджмент-освіти в Україні» (17–19 лютого 2005 року м. Дніпропетровськ). – К.: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – С. 76–81.
2. Chaikovska O. Personaldevelopmentforteachers: webinarsandfreeonlinecourses / Olha Chaikovska // Актуальные научные исследования в современном мире: Сб. научных трудов. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вып. 4(36), ч. 8 – С. 6–10.
3. Chaikovskaya O. How webinars work to engage and motivate teachers towards success / O. Chaikovskaya // International Scientific conference devoted to 26th anniversary of Comrat University [«Science, Education and Culture»], (Moldova, February 10, 2017) / Ministry of Education of Moldova. – Comrat: Comrat university publishing, 2017. – P 238–240.

Тетяна Марущак

студентка спеціальності «Геодезія та землеустрій»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Гуменюк І.І.**

к.ф.н., викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

АНАЛІЗ БРИТАНСЬКОГО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ГЕОДЕЗИСТІВ

Соціально-економічний розвиток України відбувається у прямій залежності від світових тенденцій, котрі стосуються різноманітних сфер людської діяльності. Особливо значущим у даному розрізі стає процес вивчення зарубіжного досвіду організації освітніх програм підготовки майбутніх фахівців з метою надання якісної освіти в умовах компетентісного підходу. Це стосується усіх спеціальностей, зокрема й інженерних. Геодезист – це перш за все інженер, який пройшов підготовку і навчання в спеціалізованих закладах вищої освіти.

Згідно наказу МОН України [1], спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій» належить до переліку спеціальностей галузі знань «Архітектура та будівництво». Студенти, які стануть фахівцями з даної спеціальності зможуть обіймати посади інженера-геодезиста, інженера-землевпорядника, картографа, фотограмметриста тощо. Безумовно, до майбутніх інженерів, які навчаються за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» висуваються нові вимоги щодо якості їх професійної підготовки у закладах вищої освіти України.

Мета даної статті – проаналізувати умови фахової підготовки майбутніх інженерів геодезичних спеціальностей Великобританії з метою використання закордонного досвіду в удосконаленні геодезичної освіти в Україні. Так, досвід закордонної підготовки інженерів вивчали багато дослідників, зокрема, М.І. Михайлюк (зарубіжний досвід професійної підготовки інженерів в області наноелектроніки) [2], Л.Д. Герганов (досвід професійної підготовки кваліфікованих робітників на виробництві), О.А. Стахова (функціонування системи підготовки фахівців у технічних коледжах), Л.А. Кукушкіна (вимоги до фахівців інженерного профілю в Німеччині) та інші [3]. Світовий досвід підготовки картографів-геодезистів та його використання в розвитку географічної освіти в Україні висвітлено в роботі В.В. Тишковець, В.М. Опара [4].

Аналіз опублікованих праць дозволяє стверджувати, що технології і методики підготовки сучасного інженера мають загальний характер і з успіхом можуть використовуватися в практиці підготовки інженерів спеціальності «Геодезія та землеустрій».

Так, одним з університетів Великобританії, де готують фахівців з геодезії є Університет Східного Лондону (University of East London (UEL)) [5]. Цей університет пропонує освітню програму бакалаврату за спеціальністю «Геодезія та картографія», яка триває три роки. Загальна кредитна оцінка цієї програми складає 360 кредитів. Навчання за програмою можливе за двома формами. Так, стаціонарна форма навчання триває 3 роки, заочна – 6 років. В рамках

програми дозволяється переходити з однієї форми навчання на іншу. За денною формою навчання навантаження студента складає 120 кредитів в академічному році, які містять по 30 кредитних модулів відповідно. Студент, який навчається заочно, може реєструватися на вивчення до 90 кредитів у будь-який навчальний рік.

Для можливості обрати освітню програму з геодезії абітурієнти повинні отримати при вступі оцінки рівня A2, принаймні, з двох предметів, та мати розширений диплом GCSE (Certificate of Secondary Education). Рівень знань англійської мови та математики передбачається не нижче рівня C. До здачі GCSE підготовка триває 2 роки. Цей термін відведено на вивчення певних предметів, які обираються довільно. Два з них є обов'язковими: англійська мова та математика. Отримання сертифікату GCSE є обов'язковою умовою вступу на бакалаврські програми. Студенти мають доступ до всього спектру професійного геодезичного обладнання і програмного забезпечення, використовують його протягом усього свого навчання. Навчання проводиться у формі лекцій, семінарів, проблемного навчання та лабораторних занять. Більш ніж половина модулів, що вивчаються (як мінімум 50% часу навчання), завершуються у лабораторних класах. Робота в групах також є складовою в багатьох модулях. Студенти мають можливість відвідувати об'єкти поточного будівництва. Способи оцінювання варіюються та включають – іспити, курсові роботи, проекти, лабораторні звіти, презентації і тести. Студентам рекомендується розглянути можливість стажування під час їх академічної програми, або протягом літніх канікул. Стандарт програми з підготовки майбутніх геодезистів контролюється, принаймні, одним зовнішнім екзаменатором.

Щодо магістерських програм, університет у Глазго (University of Glasgow) пропонує наступну програму – «Геопросторові та картографічні науки», яка складається з 120 кредитів та 60 кредитів відводиться на написання проекту.

Тривалість даного курсу для студентів стаціонарної форми навчання – 12 місяців, та 24–48 місяців – для студентів-заочників. Кар’єрні можливості даної спеціальності включають наступні професії: землевпорядник, інженер-геодезист, гідрографічний геодезист, фахівець із ГІС, екологічний консалтинг. В даний час існує дуже високий попит на геодезистів, особливо в області офшорної інженерії та відновлюваної енергії.

На основі аналізу освітніх програм британських закладів вищої освіти, досвіду їх підготовки майбутніх геодезистів, можна зробити наступні висновки:

1) терміни навчання майбутніх фахівців відрізняються в залежності від форми навчання, так навчаючись на стаціонарі, отримати ступінь бакалавра можна за три роки, або шість років (для заочної форми навчання); для ступеня магістра потрібен ще один рік – на стаціонарі, та до чотирьох років – на заочному відділенні;

2) вступ на магістерські програми з підготовки геодезистів можливий тільки за умови закінчення бакалаврату спорідненої спеціальності;

3) значна кількість годин відводиться для надання фундаментальних знань з математичних дисциплін та формування математичної компетентності студентів;

4) для надання практичних навичок університети оснащені лабораторіями, в яких сучасне обладнання та засоби вимірювання. Часто до викладання спеціальних дисциплін залучаються фахівці з виробництва;

5) формування професійних компетентностей відбувається при вивченні спеціальних та прикладних математичних дисциплін, а також обов’язкового проходження достатньої кількості годин навчальної та виробничої практики;

6) під час навчання в магістратурі студентами проводиться багато науково-дослідницької роботи за різними напрямками. Можливість залучитися до викладацької діяльності вимагає проходження педагогічних курсів та педагогічних практик.

Аналіз закордонного досвіду вдосконалення умов фахової підготовки майбутніх геодезистів може бути корисним для вдосконалення освітніх програм підготовки вітчизняних геодезичних кадрів та у забезпеченні сталого розвитку вищої інженерної освіти в цілому в рамках компетентісного підходу.

Перелік використаних джерел

1. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» №1151, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №266. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-01-18/4636/nmo-1151.pdf>.
2. Михайлюк М. Зарубежний опыт профессиональной подготовки инженеров в области наноелектроники (на примере Великобритании) / М. Михайлюк // Порівняльна професійна педагогіка №2 (4), 2012: [наук. журнал] / голов. ред. Н.М. Бідюк. – К.–Хмельницький: ХНУ, 2012. – С. 181–186.
3. Кукушкіна Л.А. Сучасні вимоги до фахівців інженерного профілю в Україні та Німеччині в контексті інтеграції / Л.А. Кукушкіна // Педагогічний альманах: [збірник наукових праць] / ред. кол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – Випуск 23. – С. 163–168.
4. Тишковець В.В. Використання світового досвіду підготовки картографів-геодезистів для сталого розвитку вищої географічної освіти в Україні / В.В. Тишковець, В.М. Опара // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії: [збірник наукових праць]. – Харків, 2014. – Випуск 20. – С. 126–129.
5. Університет Східного Лондона. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uel.ac.uk/>.
6. Університет Глазго. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.gla.ac.uk/>.

Василь Попов

студент спеціальності «Ветеринарна медицина»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Луговська І.Б.**

викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Більше ніж тисячу років латинська мова була єдиною літературною мовою усіх європейських народів та універсальним засобом спілкування, мовою католицької церкви, науки і культури. Упродовж багатьох століть латина була обов'язковою дисципліною у навчальних закладах.